

Skive d 1-3-2017

Danske Fysioterapeuter i Region Midtjylland takker for muligheden for at afgive hørings svar til Region Midtjyllands udkast til Psykiatriplan 2017, og vil gerne kvittere for planens tydelige fokus på sammenhængende patientforløb, nedbringelse af tvang samt den ulighed i sundhed, der ses for borgere med psykisk sygdom. Vi ser frem til at følge visionen om *"Bedre behandling og længere liv til flere med psykisk sygdom-på patientens præmisser"* i fremtiden.

Som faggruppe kan fysioterapeuter bidrage til at nå målene, Psykiatriplanen opstiller. Fx kan superviseret træning for borgere med psykisk sygdom medvirke til at mindske udadreagerende og selvskadende adfærd, nedsætte bivirkningerne ved medicin samt mindske behovet for tvangsforanstaltninger. Det forudsætter imidlertid tilstedeværelse af fagligt kvalificeret personale med kompetencer indenfor sundhedspædagogik, psykiatri, fysiologi og anatomi for at skabe trygge rammer for borgerne i forhold til at turde motionere og træne. Når en borger med en psykisk sygdom oplever at blive forpustet og svedende under træning, vil disse helt normale fysiske tegn, kunne minde om de fysiske tegn på fx et angstanfald. Derfor er det vigtigt med supervision, motivation og vejledning fra sundhedsfagligt uddannet personale under træningen.

Men fysioterapeutisk behandling til borgere med psykisk sygdom er ikke kun træning og sved på panden. Det handler også om at øge kropsbevidstheden og behandle de fysiske manifestationer af psykisk sygdom. Herved kan borgere med psykiske sygdom opleve en gavnlige psykisk effekt af en fysioterapeutisk behandling, da de oplever, at de kan mærke deres krop igen og at det i mange tilfælde nedsætter deres fokus på de negative tanker. Endelig bør de positive erfaringer med fysisk aktivitet i forhold til at nedbringe anvendelsen af tvang fremhæves. Det er dokumenteret i adskillige danske og internationale projekter.

Når det handler om det sammenhængende patientforløb for borgere med psykisk sygdom, bør genoptræningsplaner fremhæves. En genoptræningsplan er et effektivt redskab til kommunikation mellem sektorer, som blandt andet kan sikre, at såvel den funktionsrettede som den deltagelsesorienterede rehabilitering af borgere med psykisk sygdom sker. Desværre ser vi i dag ikke mange genoptræningsplaner på borgere udskrevet fra psykiatriske afdelinger, hvilket til dels skyldes, at de rette kompetencer ikke til stede i forhold til at vurdere behovet for genoptræningsplaner.

En udfordring, som den kommende Psykiatriplan skal være med til at løse, er manglen på speciallæger i psykiatrien. I den forbindelse er det oplagt at vurdere, hvilke opgaver speciallægerne kan aflastes med og overdrage disse opgaver til andet sundhedsfagligt personale med de relevante faglige kompetencer og videreuddannelser. Fx at screene for livsstilssygdomme for at gøre op med den store forskel i midlertid for borgere med en psykisk sygdom i forhold til borgere uden. Konkret vil det være en opgave, som fysioterapeuter kan aflaste speciallægerne med.

Demens er et fokusområde i udkastet og yderligere et eksempel på en målgruppe, hvor fysisk træning og aktivitet bør indgå som del af behandlingen. I det tidlige stadie af demens kan fysisk træning forhale

sygdomsudviklingen og i det sene stadie af sygdommen kan superviseret fysisk træning mindske de psykiske symptomer som uro, angst og udadreagerende adfærd.

Et fokuspunkt, som bliver beskrevet meget kort i udkastet, er indsatsen overfor børn og unge. Vi ser i disse år en stigning i antallet af børn og unge henvist til udredning og efterfølgende behandling af psykisk sygdom. Hos børn og unge hænger udvikling af hjernen og de kognitive funktioner tæt sammen med den fysiske og kropslige udvikling. Alligevel er der ingen fysioterapeuter ansat på de psykiatriske børneafdelinger i Region Midt, hvilket skaber en risiko for, at det kropslige perspektiv bliver helt fraværende i behandlingen af disse børn og unge. I implementeringen af planen bør der tages højde for dette.

I behandling af borgere med en psykisk sygdom er det vigtigt at holde sig for øje, at selvom mange bliver raske, så findes der stadig en stor del, der lever med at deres psykiske sygdom bliver til en kronisk lidelse. Derfor er det vigtigt at have fokus på en differentieret borgerinddragelse og ligeledes en differentieret inddragelse af de pårørende. Desuden er det vigtigt, at der er fokus på krydsfeltet mellem omsorgsmagt og omsorgspligt, så ingen borgere med en psykisk sygdom svigtes.

Den udløsende årsag til psykisk sygdom er et komplekst mønster og samarbejdet mellem kommune og region er essentielt i forhold til at lave en tidlig opsporing. Det er ikke kun individet, som er ansvarlig for udviklingen af sygdommen, men i lige så høj grad det omkringliggende samfund. Det er derfor vigtigt, at psykiatriplanen også fokuserer på nærmiljøet omkring borgerne. Regionen råder over information på baggrund af patientinddragelse, der med fordel kan bruges i kommunerne i forhold til tidlig opsporing. Et øget samarbejde mellem region og kommuner vil gavne borgere med psykisk sygdom, skabe et mere sammenhængende forløb og sikre bedre kvalitet i behandlingen. Det kan fx gøres ved at etablere en koordinatorfunktion, som kan støtte borgeren i overgangen mellem sektorer samt sikre den rette rehabilitering med udgangspunkt i borgerens individuelle og familiemæssige situation.

Danske Fysioterapeuter i Region Midtjylland står naturligvis til rådighed for spørgsmål samt uddybning af høringsvaret.

Med venlig hilsen

Sanne Jensen

Regionsformand

Region Midtjylland

Danske Fysioterapeuter

Ågade 16

7800 Skive

Tlf.: 2322 9611

E-mail: saj@fysio.dk

